

Meldpunt RKK

Ingek. 21 MEI 2012

Meldingsnummer: 2011-1894

zaaknummer 2011 T 556

21 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

_____ L,
geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen ! _____
geboren op _____ overleden op _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Broeders van Liefde te Zeist.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 6 december 2011. Op 13 maart 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder _____, regionaal overste van de Broeders van Liefde.

Op 24 april 2012 is ter griffie een verklaring van de heer _____, een broer van klager, binnengekomen.

Op 2 mei 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden. Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw _____. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller. Namens de Congregatie is verschenen broeder _____ vergezeld door broeder _____ bestuurslid.

2. De klacht

2.1. Klager stelt in zijn klaagschrift dat hij gedurende twee weken van de zomervakanties van de jaren _____ tot _____ seksueel is misbruikt door aangeklaagde in de villa van het provinciaal van de Broeders van Liefde, _____, te _____. Klager werd, samen met zijn broer _____, door zijn ouders gedurende deze vakanties naar aangeklaagde, oom _____ een neef van vader, gestuurd, om op het terrein van de broeders te kamperen. Aangeklaagde was _____ en _____ op het Provinciaal.

Klager stelt dat hij op een gegeven moment door aangeklaagde werd uitgenodigd om mee te gaan naar de grote wijnkelder onder de villa van de broeders. Klager vond dit interessant omdat zijn vader in miswijn handelde. Beneden in de kelder was aangeklaagde heel lief voor klager, begon hem te strelen en daarna in zijn kruis te betasten. Aangeklaagde trok vervolgens de broek van klager naar beneden en begon klager af te trekken, waarna klager ejaculeerde. Aangeklaagde bevond zich achter klager. Klager vermoedt nu dat aangeklaagde masturbeerde. Tot op de dag van vandaag verdraagt klager het niet dat er iemand achter hem staat. Volgens klager gebeurde dit alles op een zachte, niet gewelddadige wijze. Klager wist niet hoe hij met het gebeurde om moest gaan. Hij had immers nog geen enkele seksuele ervaring. Aangeklaagde vroeg regelmatig of klager nog wat flessen uit de kelder wilde halen en aangeklaagde liep dan altijd mee om zogenaamd de flessen te helpen dragen, waarna vervolgens het misbruik plaatsvond. De gebeurtenissen vonden ongeveer drie maal per week plaats gedurende deze twee weken in drie opeenvolgende jaren.

2.2 Ter zitting heeft klager verklaard dat hij zich nu herinnert dat zijn broer en hij voor het eerst in de zomer van in gingen kamperen. Klager weet dit nog goed omdat in die zomer zijn zusje werd geboren en de jongens door vader naar werden gestuurd. Het misbruik heeft derhalve in de zomers van , en l plaatsgehad in plaats van de in het klaagschrift vermelde jaren. Volgens klager is ook zijn broer voornemens een klacht in te dienen bij de Klachtencommissie.

2.3 Klager voert voorts aan dat hij ermee bekend is dat een drietal klachten tegen dezelfde aangeklaagde zijn ingediend bij de Klachtencommissie, bekend onder de nummers: 2011T392, 2011T291 en 2011T320. Genoemde klagers hebben toestemming gegeven hun klacht te laten dienen als steunbewijs in de onderhavige zaak. Tenslotte heeft ook de broer van klager een voor klager ondersteunende verklaring afgelegd, waarin hij verklaart dat "oom " ook hem onzedelijk heeft betast gedurende de zomervakantie in

2.4 De directe invloed van het seksueel misbruik op het leven van klager was groot. Klager voelde dat het niet deugde, maar durfde er niet met zijn broer over te praten, terwijl hij wist dat ook hij met aangeklaagde naar de kelder was gegaan. Thuis heeft klager er met zijn moeder over gesproken, waarop de broer van klager erbij werd gehaald. Toen deze de gebeurtenissen ontkende, werd klager als een grote fantast afgeschilderd en niet door de moeder geloofd: "een geestelijke doet zoiets niet". Toen klager het gebeurde tegen zijn vader vertelde kreeg hij met een tennisracket voor zijn broek. Klager voelde zich thuis alleen staan in het grote gezin van zeven kinderen. Pas afgelopen december 2011 heeft klager met zijn broer over het misbruik gesproken en bleek dat deze broer het leed nog veel verder had weggestopt.

Ook in zijn latere leven heeft klager veel problemen ondervonden als gevolg van het misbruik. Klager heeft zich lange tijd eenzaam gevoeld en hij was het vertrouwen in de mensen kwijt. Klager wist nooit goed hoe hij meisjes moest benaderen en hij was op seksueel terrein altijd erg op zichzelf gericht. Klager is gehuwd en is na de geboorte van hun twee kinderen in therapie gegaan met zijn echtgenote bij een seksuologe. Klager behield altijd de vrees dat zoiets afschuwelijks zijn kinderen ook zou kunnen overkomen.

2.5 Klager zoekt met het indienen van deze klacht een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen hem is aangedaan. Klager wil bovendien een financiële compensatie voor het hem aangedane leed. Klager hoopt tot slot door de gegrondverklaring van zijn klacht bij te dragen aan de geschiedschrijving ter voorkoming van leed in de toekomst. De raadsman van klager heeft ter zitting het optreden van leidinggevenden in de R.-K. Kerk bekritiseerd. Hij heeft gesteld dat zelfs na vele waarschuwingen omtrent gedragingen van aangeklaagde, de

kerk aangeklaagde slechts heeft overgeplaatst naar een andere locatie, alwaar, zoals blijkt uit het overgelegde steunbewijs, aangeklaagde opnieuw tot daden van seksueel misbruik kon komen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn schriftelijke reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Uit de archieven blijkt dat aangeklaagde pas op [redacted] als [redacted] en als [redacted] op het Provinciaal [redacted] is gaan werken. Van misbruik in de zomer van [redacted] zoals klager aanvankelijk heeft gesteld, kan derhalve geen sprake zijn. Nu ter zitting is gebleken dat klager zich in de data heeft vergist, is dit misverstand uit de wereld.

De Overste erkent voorts dat de klacht van klager niet op zichzelf staat. De klachten van de andere klagers hebben echter betrekking op de periode dat aangeklaagde werkzaam was op [redacted] in [redacted] van [redacted] tot [redacted] en op de periode dat aangeklaagde op [redacted] werkte als portier in de jaren [redacted]. Volgens de Overste blijkt voorts uit de notulen van bestuursvergaderingen van de Congregatie dat het wel noodzakelijk werd geacht om aangeklaagde over te plaatsen, maar het was in die tijd beleid bij de Congregatie om geen redenen van overplaatsing te vermelden. Volgens de Overste blijkt slechts uit een aantekening van de provinciale overste van [redacted] dat aangeklaagde "een onvoorzichtigheid" had begaan in [redacted], waarvoor hem een canonieke straf is opgelegd. Hij concludeert in de onderhavige zaak dat, hoewel er geen directe, duidelijke aanwijzingen zijn gevonden voor seksueel misbruik, hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. De Overste bewondert de moed van klager om met zijn verhaal naar buiten te komen en biedt, indien aangeklaagde zich schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik, zijn oprechte verontschuldigingen namens de Congregatie aan. De Overste biedt tenslotte aan om met klager in gesprek te gaan om een bijdrage te kunnen leveren aan het verwerkingsproces van klager.

Ter zitting heeft de Overste nogmaals verklaard dat hij het verhaal van klager aannemelijk acht, maar dat het hem te ver gaat het gebeurde te erkennen.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3 Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

4.4 De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende twee weken van de zomervakantie van de jaren , en ongeveer drie maal per week door aangeklaagde is gemasturbeerd.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Ter zitting heeft klager daarbij zijn levensverhaal voorgelezen, terwijl ook de echtgenote van klager nog eens schriftelijk het haar man aangedane leed en de gevolgen daarvan heeft verwoord, hetgeen door de raadsman van klager is voorgelezen. De verklaring van de broer van klager, Pax, ondersteunt de klacht van klager door te stellen dat hij zelf ook door aangeklaagde in diezelfde periode en op dezelfde plaats in misbruikt. Daarnaast ondersteunen de verklaringen van andere klagers het seksueel misbruik door aangeklaagde. De Klachtencommissie acht het aannemelijk dat aangeklaagde zich bij herhaling ook op andere plaatsen, zoals het pensionaat in , en in , schuldig heeft gemaakt aan seksueel misbruik. De Klachtencommissie heeft eerdere klachten tegen aangeklaagde reeds gegrond verklaard.

4.5 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon, omdat aangeklaagde familie was van klager, en was gezien zijn positie en leeftijd voor klager ook een autoriteit.

4.6 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Broeder heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting te verklaren dat het verhaal van klager hem diep raakt en door namens de Congregatie oprecht spijt te betuigen, indien het gebeurde daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

4.7 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding kunnen wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van Liefde de klacht gegrond te verklaren en te erkennen dat het seksueel misbruik heeft plaatsgevonden.

Dit advies is vastgesteld op 21 mei 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en prof.dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. I.C.T.M. Jongens-Manders, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken

zaaknummer 2011 T556

nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van art. 21.3. van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4. van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.